ÁRA 5000 LEJ

Taxapostală plătită în numerar conf. ap4—194. Direcțiunea Generală P. T. T. Nr. 225.4crobă

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVÁR, 1947 május 23, péntek

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM. 124 szám

Készitsd elő a 3 szeget!

Hősök és áldozatok

Ma, „Hősök napján" a mindenfajta gyülölettől és elnyomástól mentes világért folyó küzdelmeink zászlaját meghajtjuk azok előtt, akik a legfenköltebb emberi érzés és magatartás: a hősiesség jegyében áldozták fel életüket a csatamezőkön a szabadságért.

Amióta az ember a munkaeszközök gyártása utján emberré emelkedett s a munkaeszközök felhasználására társadalmat szervezett, a hősiességet ott viselte lobogóiban. A magatartássá érett hősi érzés ott ragyog a „rabszolgaszerző" háborukban, a rabszolgák lázadásaiban, az ujabb és ujabb területekért, kincsekért, az akkori vezetőosztályok jólétének fokozásáért folyó hadjáratokban, az induló ősi társadalmat feszitő törekvéseiben, a jobbágyok jobb sorsért folytatott küzdelmeiben, a fejedelmi hatalmasságok törekvéseinek utján, a gyárrá fejlődött ősi társadalmat fejlesztő erejétől lendületet nyert ujabb szabadságharcokban és végül az imperiálizmus érdekében a nyersanyagokért és piacokért folyó háborúban is.

De melyik oldalon harcoltak a hősök? Kik voltak és kik a hősök? Azok, akik az emberiség fejlődésének utján e fejlődésért adták oda életüket. Ezt a fejlődést pedig a szabadság, a nagy népi tömegek fokozódó jóléte, a népek közötti testvériség és az egymást megbecsülő akarat jelzi. Mártirok mindkét oldalon lehetnek, de hősök csak azon az oldalon, amelyik az emberiséget szolgálja. A faji gyülölet, az imperialista háborúk és a fasiszta rablás jegyében hazájukat kergetett mártirok tizmilliós tömege a mi népünk idegen érdekek szolgálatában halálba hajszolt mártirjainak könnyes emlékével a szivünkben áldozunk azoknak, akik hősök voltak és maradtak azért, hogy a sötétben tévelygés, a népbutitás, a hatalmaskodás nehéz évtizedei után a többi szabadságszerető néppel együtt elindulhassunk és is az emberiség fejlődésének nagy útján, azon az uton, amelyhez minden más nemzeti tradiciónk köt.

A hősök döntő többségét a nagy és hatalmas keleti szomszéd: a Szovjetunió adta. Hazájuk védelmében az egész emberiséget védelmezték ezek a hősök, s tudjuk, hogy milyen érzések vezették őket, kik voltak azok, akik irányitójuk és tanitójuk, parancsolója volt ők, Sztalin generalisszimusz igy fogalmazta meg:

„A szovjet hazafiasságnak az az ereje, hogy nem faji, vagy nacionalista előitélet szerint a népnek a szovjethazára szóló lelkes odaadására és hűségére, orosznak valamennyi nemzetiségű dolgozóinak testvéri szövetségére támaszkodik. A szovjet hazafiasságban harmónikusan vannak egybe a népek nemzeti hagyományai és a Szovjetunió minden dolgozóinak életérdekei... A Szovjetunió népei ugyanakkor tiszteletben tartják a más földi országok népeinek jogait és függetlenségét és mindig készek voltak békében és barátságban élni a szomszédos népekkel. Ebben kell látnunk államunk és a szabadságszerető népek fokozódó és erősbödő kapcsolatainak alapját."

Ez az érzés vezette ezeket a hősöket Sztalingrádtól idáig, innen pedig tovább is. Ennek a gondolatnak a jegyében áldozták életüket és ennek a gondolatnak a jegyében diadalmaskodtak a gyülölet és pusztitó erő fölött és ott egy részénél már mellettük volt román testvéreink is.

Ott a mi népünknek is e hősökhöz számos fia, aki a börtönök mélyén a huszonötéves elnyomás sötét parancsára vesztőhelyen áldozta életét népének szabadságáért, jobb korért, az emberiség haladásáért. Mert azonosak az emberiség legnagyobb érdekével: az emberiséggel A szovjet és a román hősökhöz méltán hajolhatunk meg a hősöink emléke előtt is. Mindegy, a szovjet, a román, vagy a magyar adta: Hősök voltak és hősiességükben megszületett a béke és az uj demokrácia.

Szilárd erőnkkel azon leszünk, hogy azért ők életüket adták, mindenkor megvédjük és tovább fejlesszük.

Szabadságát és a demokráciát!

S. L.

A DPB és a minisztertanács határozata után

Gheorghiu-Dej miniszter a parlament elé terjesztette az ipari központok felállitásáról szóló törvényjavaslatot

Nagy Tibor dr. MNSz-képviselő a besztercei székely telepesek ügyének elintézését sürgette

BUKAREST. — (Fővárosi tudósitónk telefonjelentése.) Nagyjelentőségü ülést tartott a képviselőház szerdán délelőtt 10 órakor. Miután hétfőn délután a DPB politikai tanácsa, majd kedden a minisztertanács letárgyalta az ipari központok felállitásáról szóló, Gheorghe Gheorghiu-Dej miniszter által elkészitett törvényjavaslatot, a **képviselőház szerdai ülésén hatalmas tetszésnyilvánitás mellett Gheorghe Gheorghiu-Dej ipar- és kereskedelemügyi miniszter a Ház elé terjesztette azt.** A törvényjavaslat tárgyalására sürgősséget kért, amit a képviselőház megszavazott.

Értesülésünk szerint a minisztertanács és a DPB politikai tanácsa a törvénytervezet eredeti szövegén csak lényegtelen változtatásokat eszközölt. Igen valószinü, hogy **a nagyjelentőségü gazdasági törvényjavaslat tárgyalását ezen a héten megkezdi a képviselőház.**

A képviselőház szerdai ülésén a kormányhoz intézett kérdések és közlések során a MNSz részéről **Nagy Tibor dr.**, Kolozsvár képviselője és **Sólymos Iván dr.**, Szilágy vámegye képviselője szólaltak fel. Nagy Tibor dr. a **besztercei székely telepesek régóta vajudó kérdésének a demokrácia szellemében való mielőbbi megoldását kérte** a földmüvelésügyi és igazságügyminisztertől. Sólymos Iván dr. képviselő a nyugdijasok és hadirokkantak, hadiárvák és hadiözvegyek érdekében szólalt fel.

— A demokratikus államrendszerben — mondotta Sólymos Iván dr. — igen nagy jelentősége van a nyugdijasok és hadirokkantak problémájának. A nyugdijasok évtizedeken keresztül szolgálták a közérdeket, mig a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák a mult esztelen és céltalan háboruinak áldozatai. A demokrácia alapelvei megkövetelik tehát, hogy a teljes jogegyenlőség jegyében mindenek részére az emberies élet feltétlen biztositva legyen.

Sólymos Iván dr. ezután kilenc pontban vázolta az összes nyugdijas kérdéseket, hangoztatva, hogy Erdélyben a reakciós román és magyar uralmak alatt nagyon sok tisztviselőt bocsátottak el, illetve kényszernyugdijaztak nemzetiségi, jogi vagy politikai okokból. (Nyelvvizsga). Kérte, hogy a méltányos megoldás érdekében a köztisztviselői szabályzat, valamint az idevonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyv rendelkezéseinek tisztázását, a nyugdijak ujbóli megállapitását és megfelelő módon való felemelését. Lehetőséget kell nyujtani azok számára is — mondotta —, akik nem közszolgálatban töltötték el idejüket, hogy ezt az időt is annak számitsák be. Kérte továbbá a felekezeti nyugdijas tanitók és tanárok helyzetének azonnali rendezését. A nyugdijasok részére, akik magánintézményeknél is müködtek, az ott eltöltött szolgálati idő beszámitását. Az 1924 előtti nyugdijasok nyugdijának a felemelését. Az északerdélyi nyugdijasok ügyében a (Titlu de pensie) helyett az átminősitési bizonyitvány (certificat de echivalare) elfogadását, a nyugdijasok ügyei elintézésének egyszerüsitését és meggyorsitását, az északerdélyi hadirokkantak, hadiárvák és hadiözvegyek helyzetének tisztázását a szerzett jogok alapján és végül a nyugdijak teljes felemelését.

Közzétették a fémipari termelés programját

A kereskedelem és iparügyi minisztérium döntésében meghatározza a fémipari termelés programját. A fémipar ezután havonkint összeállitandó program szerint köteles elvégezni a termelést és a programnak megfelelően részesül nyersanyag- és fütőanyagkiutalásban. A termelési programot a minisztérium fogja megállapitani a vezérigazgatóság mellett müködő termelési ipari bizottság javaslatára. A program a következő ipari üzemek, gyárak részére tette kötelezővé a munkát:

A Resicai Müvek, Costinescu, Rosenauer, Voina, Etna, Vajdahunyadi, Titan-Nadrag-Kalan, Sodronyipar, I. M. D. Vasmüvek, Crio-fémmüvek, Izbanda, Malaxa, Farola, Laromet, Metrom, Solemin, Phönix, Mica, Nitrogén, Minaur, Concordia, Shill, Vulcan, Franco Roman és Petrozsényi Müvek.

A fentjelzett gyárak és üzemek havonkint kötelesek bejelenteni félkész, kész gyártmányaikat, nyersanyagmennyiségüket, valamint a kibocsátott készletek mennyiségét. Semmi néven nevezendő gyártmányt nem hozhatnak forgalomba a kereskedelmi és iparügyi minisztérium által megállapitott tervezeten kivül.

Megszüntetik a légügyi és tengerészetügyi államtitkárságot

A képviselőház valószinüleg még az ipari központok felállitásáról szóló törvényjavaslat előtt fog foglalkozni azzal a két törvényjavaslattal, amelyek közül az egyik **a nemzetvédelmi minisztérium megszervezéséről, a másik pedig a hadsereg átszervezéséről** szól. A két törvényjavaslatot már benyujtották.

Az első törvényjavaslat értelmében a jelenlegi **hadügyminisztérium a nemzetvédelmi minisztérium nevet fogja viselni.** Megszüntetik a légügyi és a tengerészeti államtitkárságot és megszüntetik a hadügyi vezérfelügyelőségeket is.

A törvénytervezettel kapcsolatban bukaresti tudósitónk ugy értesült, hogy a törvényjavaslat **a katonai szolgálati időt 18 hónapban kivánja megállapitani.** Az uj törvényjavaslat eltörli az Antonescu-féle faji és nemzetiségi rendelkezéseket és kimondja, hogy **fegyveres katonai szolgálatra minden román állampolgár kötelezett, függetlenül nemzetiségétől, vagy származásától.**

A Szovjetunió ujabb kokszmennyiséget küldött Romániának

Az Agerpress jelentése számol be arról, hogy a Kalani-üzemhez ujabb 574 tonna koksz érkezett a Szovjetunióból. Az üzem ezzel együtt 1874 tonna kokszot kapott és még ujabb nagymennyiségü kokszot kap a Szovjetunióból. A fontos tüzelőanyag erőteljesen fellenditette a hatalmas üzem munkáját.

Egy másik Agerpress-jelentés arról számol be, hogy **Csehszlovákia nagymennyiségü burgonyával, vegyesizzel, sajtáruval és cukorral siet Románia segitségére. Mindenekelőtt azonban a román mezőgazdasági termeléshez szükséges ipari cikkeket kapunk Csehszlovákiából.**

— —

Kodály Zoltán Moszkvában

MOSZKVA. — A külföldi kulturkapcsolatokat ápoló szovjet bizottság meghivására Kodály Zoltán feleségével együtt Moszkvába utazott. Látogatása alkalmával a moszkvai Konzervatórium diszhangversenyen mutatja be Kodály müveit s népdalgyüjteményeit. A hangverseny ünnepélyességét Kodály személyes vezénylése emeli kimagasló müvészi eseménnyé.

— —

A Hősök Ünnepének müsora Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — Az ünnepség délelőtt 9 órakor kezdődik. Az összes felekezetek templomaikban istentiszteletet tartanak, amelyeken polgári és katonai hatóságok is résztvesznek. 10 órakor a polgári és katonai hatóságok, valamint a közintézmények és iskolák kiküldöttei résztvesznek a Malinovszki-téri szovjet hősök emlékművénél rendezendő ünnepségen. 11 órakor a Tordai-uti hősök temetőjében gyászistentisztelet lesz. Utána a kormány, a hadsereg, majd a város és a román demokratikus nőszövetség képviselői mondanak ünnepi beszédet, majd a hősök sirjait koszoruzzák meg és befejezésül felvonul a hadsereg diszszázada.

Folytatódnak a tárgyalások az angol—szovjet szerződés felülvizsgálása ügyében

Henry Wallace sanfranciskói beszéde a béke biztositásáról

Rádiójelentések szerint **Visinszkij szovjet külügyminiszterhelyettes és a moszkvai brit nagykövet** között ujabb találkozás volt az angol—szovjet szerződés felülvizsgálása ügyében. **A tárgyalások lényeges pontja a szerződés érvényességének 20 évről 50 évre történő növelése.** A brit tervezetet még nem hozták nyilvánosságra, politikai körökben azonban tudni vélik, hogy ez áthidaló megoldást ajánl.

MARSHALL NYILATKOZATA

WASHINGTON. — **Marshall**, az Egyesült Államok külügyminisztere csütörtökön sajtóértekezleten nyilatkozott több időszerü kérdésről.

Kijelentette, hogy az amerikai **kongresszus egyelőre nem tárgyal több segélyről vagy kölcsönről.** Az európai inséges országok javára legutóbb megszavazott 350 millió dolláros kölcsönről szólva közölte, hogy az amerikai kormány ezt minél előbb és közvetlenül alkalmazni kivánja Olaszországra. Az Egyesült Államok külügyminisztériuma behatóan tanulmányozza a világ politikai és gazdasági viszonyait, mondotta **Marshall** és nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy e vizsgálódások során Amerika esetleg ujabb, nagyobbarányu segélyeket folyósitson. Hozzáfüzte, hogy jelenleg még nem tudja, mit hoz a jövő. Az 500 millió dolláros kinai Export-Import Bank-kölcsönről meg nem történt döntés — mondotta.

A moszkvai értekezlet munkájával foglalkozó amerikai sajtójelentésekről azt mondta, hogy azok inkább a szenvedélyekhez szóltak.

Befejezésül foglalkozott a brit tiltakozással, amelyekre az amerikai lapoknak a palesztinai szélsőségesek javára történő gyüjtésre vonatkozó közleményei adtak okot. Kijelentette, hogy nem tett ujabb lépést ebben az ügyben és azt sem tudja, hogy az USA kormánya mikor avatkozik a Palesztina-kérdésbe.

EREDMÉNYTELENÜL VÉGZŐDTEK AZ OLASZ KORMÁNYALAKITÁSI TÁRGYALÁSOK

RÓMA. — Nitti lemondott a kormányalakitásról és visszaadta megbizását *Nicola* elnöknek. Szerdán délelőtt a politikai pártok képviselői még felkeresték, hogy utolsó kisérletet tegyenek széles körü koalicijós kormány alakitására. A tárgyalás eredménytelenül végződött. Utána Nitti a köztársasági elnökhöz ment, hogy beszámoljon a helyzetről.

„AZ ÉHEZŐ VILÁG NEM ÁGYUT, HANEM EKÉT VÁR AMERIKÁTÓL"

SAN-FRANCISKO. — *Henry Wallace*, az Egyesült Államok volt alelnöke és Truman politikájának mai ellenzője San-Franciskóban beszédet mondott s ebben ismertette a világbéke biztositására irányuló tervét, melyet néhány nap előtt már vázolt a „*New Republic*" cimü folyóiratban. Tervének főbb pontjai: katonai megegyezés az atomerő ellenőrzésére, a hadászati területek nemzetközivé tétele, világbiztonsági szervezet megteremtése, megegyezés a fasizmus felszámolására, a görögországi és kinai polgárháboru befejezése, tárgyalások megkezdése az ujjáépités tizéves munkatervének a kidolgozására.

— *Mindezekre megvan a lehetőségünk* — mondotta *Wallace*. — *Amerikának rendelkezésére állanak az erőforrások, az Egyesült Nemzeteknek pedig a végrehajtás eszközei. Csupán az akarat hiányzik. Ezt is meg kell és meg is tudjuk találni. Az elpusztitott és éhező világ nem amerikai tankokat és ágyukat vár, hanem ekéket.*

A MEGSZÁLLÓ CSAPATOKAT NEM VONJÁK KI AUSZTRIÁBÓL AZ ÁLLAMSZERZŐDÉS ELŐTT

BÉCS. — Az osztrák államszerződés ügyében összeült négyhatalmi bizottság kedden az illetékesség megvitatásával folytatta munkáját. A vitát pénteken délelőtt folytatják.

A karinthiai brit polgári közigazgatás vezetője sajtóértekezleten kijelentette, hogy *a megszálló csapatokat nem lehet kivonni Ausztriából az államszerződés aláirása előtt.*

1000 ROMÁN GYERMEKET LÁTNAK VENDÉGÜL A MÁV-MUNKÁSOK

A Magyar Állam Vasutak munkásküldöttsége érkezett a napokban Bukarestbe. Az Északi-pályaudvaron rendezett fogadás alkalmával a CFR munkásság lelkesen üdvözölte vendégeit. Király *Géza* válaszában hangsulyozta, hogy a magyarországi élelmezési nehézségek ellenére julius 1-től kezdődőleg egészen augusztus 30-ig a MÁV munkásai és alkalmazottai az aszálysujtotta vidékekről 1000 szegény gyermeknek gondozását vállalják.

HIREK

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Igazolás a gazdasági rendőrségen

Egy falusiasan öltözött ember megy az utcán, vállán hatalmas zsák, mögötte rendőr. Befordulnak a rendőrség kapuján, néhány perc mulva a gazdasági rendőrség főnöke előtt állanak.

A rendőr jelentést ad:

— Leigazoltattam, papirjai nincsenek, nem tudott kellő magyarázatot adni, behoztam. A zsákban liszt van.

A falusi megkisérli a román beszédet. Nehezen birkózik vele. A tiszt rászól, hogy beszéljen magyarul. A falusi magyarra fordítja a szót:

— Gergely István a nevem — mondja —, vistai lakos vagyok. Itt dolgozom a városban, magamnak hoztam a lisztet.

— Igazolványai vannak-e? — kérdi a komiszár.

— Otthonfelejtettem azokat, csak a Magyar Népi Szövetség tagsági könyve van nálam . . .

— Mutassal

Gergely István odaadja a rózsaszin könyvecskét, a rendőrtiszt nézi, forgatja, aztán megszólal:

— Ide hallgasson, Gergely István. Menjen fel a Népi Szövetségbe, ott bizonyára ismerik magát és kérjen egy irást, hogy maga becsületes ember és nem feketézik. Addig hagyja itt a lisztet. Az igazolványait pedig hordja magánál.

Gergely István kifordul az ajtón, még köszönni is elfelejt, úgy siet.

*

Azt hiszem, ehhez a kis való történethez nem kell semmit hozzáfűzni.

sz. gy

HŐSÖK NAPJÁN MUNKASZÜNET. Május 22-én, Hősök Napján és Urnapján kötelező a munkaszünet. Az üzletek is zárva tartanak. Lapunk a közbeeső ünnep miatt szombaton a rendes időben jelenik meg.

SZOLGÁLATOS KOLOZSVÁRI GYÓGYSZERTÁRAK. Május 23-ig szolgálatban: dr. Kohn (Szabadság-tér 10), Laczka (Mária Királyné-utca 34), Holicska (Mécok-utja 42), Csillag (Dózsa György-utca 36), Korona (Heltai-utca 3), Garda (Kossuth Lajos-utca 1), Cretu (Dézsma-utca 22). Egész éjjel szolgálatban: dr. Kohn, Holicska, Cretu és Korona gyógyszertárak.

50 CSÉPLŐGÉPET VÁSÁROL ROMÁNIA. A napokban egyik magyarországi gépgyárral szerződés jött létre, amelynek értelmében még a nyár folyamán épületfa-anyag ellenében 50 darab cséplőgépet szállitanak Romániának.

A MÁRIA VALÉRIA ÁRVALEÁNYNEVELŐ OTTHON tavaszi táncestélyét junius 1-én tartja a Mátvás Diákház zeneterében az árvák javára. Müvészi táncbemutatók és jó házi büfé fogják feledhetetlenné tenni e mulatságot.

FELHIVÁS. A Legfelső Tisztogató Bizottság felhivja mindazokat, akiknek dr. Deák Zoltán, a Szittya likőrgyár egyik tulajdonosa multbeli politikai magatartása ellen demokratikus szempontból kifogásuk van, felvilágositásaikat nyujtsák be irásban a Mihály király-utca 24 alatti irodánkba és lehetőleg jelenjenek meg személyesen is a május 27-én délután 4 órára kitüzött purifikációs tárgyaláson. Legfelső Tisztogató Bizottság.

JANCSÓ ADRIENNE SZAVALÓESTJE A ZENEAKADÉMIÁN. Modern magyar költők verseiből összeállitott müsorral Jancsó Adrienne szinmüvésznő május 28-án, szerdán este 8 órakor a Zeneakadémia disztermében szavalóestet tart. Bevezető előadást Benedek Marcell tart és zongoraszámokkal Szabó Géza szerepel.

SZÜLŐK ISKOLÁJA. A református kollégium igazgatósága közli az érdekeltekkel és érdeklődőkkel, hogy „Szülők iskolája" cimen hirdetett pedagógiai előadássorozatának második felét őszire, az uj iskolai év megkezdése utáni időre halasztotta. Az intézet igazgatósága reméli, hogy a hátralévő előadásokat saját otthonában tarthatja meg. Az előadások pontos idejét és helyét (természetesen cimét is) a maga idejében közzé fogja tenni a napilapokban, a szülőket ezenkivül gyermekeik utján is meg fogja hivni.

MEGÁLLAPITOTTÁK AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐK UJ KISZÁLLÁSI DIJÁT. Azok a tisztviselők, akik a II—VI. kategóriába tartoznak, 400.000 lej, VII—IX. kategóriáig napi 500.000 lej, a XII—XIII. kategóriákban napi 700.000 lej, mig a XIV—XVII. kategóriáig bezárólag napi 900.000 lej és a XVIII—XIX. kategóriában lévő tisztviselők napi 1 millió lejt számithatnak fel mindazon szolgálati munkáért, amelyet a székhelyen kivül teljesitenek.

MŰVÉSZET

„Reméný"

Pénteken Heyermans megrázó halászdrámája a Magyar Szinházban

A péntek esti Heyermans-darabnak, a „Reméný"-nek felujitása nagy müvészi élményt igérő eseménye a Magyar Szinháznak, amelynek drámai társulata hetek óta készül lelkes hivatás-tudattal a remekbekészült szinpadi alkotásra. Az izgalmas levegőjü drámának minden egyes figurája élő alak. A figurák tipusai elmult korok pénzéhes, kapzsi, csak önérdeket leső lelketlen emberek, akik a népek ezreit küldik halálba anyagi érdekeikért. Egy hollandiai halászfalunak egyetemes érvényü tragédiáját mutatja be a világhirü szinpadi iró e drámájában. Az elnyomó-szellemü „Hatalom" áll szemben a kiuzsorázott halásztömegekkel és a Hatalommal farkasszemet néző „Lázadó"-val s a „reménytelenség" kiaszottságában meggörbült-hátu alázatos szolgalelkiséggel. Ezt a három, nagyvonalu emberábrázoló müvészettel megalkotot figurát: Benes Ilona, Senkálszky Endre és Deésy Jenő töltik meg tragikus erejü élettel. De jellegzetes és megrázó embertipus ábrázolására ad alkalmat ez a forrón izgalmas levegőjü dráma Flóra Jenőnek, Finna Mártának, Csóka Józsefnek, Galló Alicenak, Papp Nusinak, Kőmives Ilonának, Márki Alfrédnak, Sebesy Lászlónak, Dancsó Györgynek és Tóth Ilonának is. A naturalisztikus szinpadi irodalomnak egyik világhirü alkotása a „Reméný", amelyet az európai és amerikai világvárosok valamennyi nagy szinpadán évtizedeken át játszottak és játszanak. A darabot Kőmives Nagy Lajos rendezi.

Az előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Szokja meg már közönségünk azt, hogy pontosan jelenjék meg a szinházi előadásokra.

Kétzongorás est

Kolozsvárt ritkák a kétzongorás hangversenyek, mégsem volt elég érdeklődés A. Tenner Pálma és Ütő Mária szereplése iránt. Pedig lelkiismeretesen előkészitett zongorázásuk és izléssel összeválogatott müsoruk nagyobb figyelmet érdemelt volna. Három eredeti kétzongorás müvet hallottunk, közöttük Mozart kivételesen finom, érdekes és világos vonalvezetésü szonátáját (D-dur) és Schumann hatásos Andantéját változatokkal.

Rachmaninov második szvitjénél az előadók elfogódottsága felengedett és az orosz mester szép dallamvonalu müvét már szinesen, sok játékkedvvel zongorázták. A közönség tapsait müsoron kivüli számmal kellett megköszönniök.

A Zenemüvészeti Főiskola diszermén kellemes változást látunk. A dobogót izléses kerettel elválasztották a széksoktól. Megtudjuk, hogy a pódiumot szinpaddá alakitják, mert jövő hónapban Gluck kisoperáját, „A rászedett Kádi"-t fogják az intézet tanulói a nyilvánosság előtt bemutatni; hisszük, hogy a közönség élénk érdeklődése mellett. *(L.)*

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN" ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön délután 4 órakor: *Veszedelmes kanyar.*

Este 7 órakor: *Boccaccio.*

Pénteken este 7 órakor: A *„Reméný".*

Szombaton délután 4 órakor: *Senkit sem terhel felelősség.* Olcsó helyárakkal.

Este 7 órakor: A *„Reméný".*

3 szeg

A szegényparasztság fiainak tanulásáért

Meglep erősen a szomoruság, ha faluról hozott emlékeim között kutatva, otthonragadt parasztdiákok alakjai bukkannak elém. S ahogy székelyföldi, kalotaszegi vagy mezőségi barangolásaimra visszagondolok, hosszu, tömött sorrá nő szememben azoknak a száma, akik kölcsönpárnával s kölcsönpénzzel megindultak a tanuló utján s — néhány küzdelmes év után elakadtak. Ne gondolja senki, hogy észbeli hiányok miatt. Nem. A szegénység azt őrzi legjobban, aki szabadulni akar tőle. Van akit elenged egy időre, hadd emelkedjék a tudás csucsai felé, aztán érettségi előtt vagy után ujra belekapaszkodik és huzza-ráncigálja vissza, ahonnan vétetett.

Hirtelenében meg sem tudnám számlálni, hány diákot ismerek, aki gyárban irnokoskodva tölti az életre való felkészülés, a tanulás drága napjait. És hányat láttam, aki nem győzvén tovább a drága kosztolást, vette hátizsákját és hazament napszámosnak vagy részesnek. És magam előtt látom 13 éves unokahugom, akit sirva találtam az autóbuszállomásnál. Szülei nem győzték tovább az internátusi dijakat, az iskola anyagi nehézségekkel küszködik. Haza kellett küldjék.

Érdemes elgondolkozni rajta: vajjon mit fog ez a kis diáklány csinálni? Nem lesz belőle tanitónő és nem fog tanitványainak Kodály-kánonokat tanitani. Varrónő sem igen lehet belőle, mert a szabás mesterségét is pénzért adják.

Legsürgősebb megoldást váró kérdéseink egyikével állunk szemben: azzal, hogy elvileg megnyilott ugyan a lehetőség a szegény nép fiainak tanittatása előtt, de gyakorlati megvalósitását az anyagi tehetetlenség szoritja vissza. Nem olyan kérdés ez, amit jobb időkre lehetne félretenni. Uj társadalmi berendezkedésünk hajnalán egy népből nőtt értelmiség felnevelésének kérdése elsődleges fontosságu. Szinte szólammá kopott már ez a követelés, annyit hangoztatjuk egy idő óta. De mindenféle követelés azzá válik, ha nem pillantunk bele mélyebben a való helyzetbe s nem kutatjuk a miértjét. Aki nyitott szemmel fordul meg szakemberhiánnyal küszködő intézményeinkben, közigazgatásunk irodáiban s az élet sok más területén, megállapithatja: sokan vannak még olyanok, akiknek helyébe hozzáértőbb, elszánásban és népünkhöz való magatartásában becsületesebb embert kell állitanunk.

Tehetséges paraszt- és munkásifjaink tanulási vágyának a társadalom segitő akaratával kell találkoznia. Csak igy nőhetnek a tudomány rangját viselő magyarokká. Keretet és lehetőséget kell teremtenünk számukra. Népi kollégiumok és népfőiskolák felállitásával meg kell nyitnunk az utat otthon kallódó, részben kapáló vagy városon cselédkedő falusi fiataljaink előtt, hadd egyenlitődjék ki immár az az óriási különbség, amely szakiskoláink, középiskoláink s főleg egyetemünk polgári és munkás-paraszti sorból jövő fiai között még mindig fennáll.

A kérdés mihamarabbi megoldása nem egyesek érdeke. Nyilván való, hogy a Magyar Népi Szövetség Petőfi-alapjának — mely épp az imént emlitettekért vált szükségessé — megteremtéséhez minden becsületes magyarnak hozzá kell járulnia. Az áldozat nem nagy: mindössze három szeg, melyért a napokban fognak bekopogtatni minden ház ajtaján.

SÜTŐ ANDRÁS

—

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: *Nem élhetek muzsikaszó nélkül.*

CORSO: *Laila.* Gyönyörü északi film.

RIO: Csak pár napig: *Titokzatos kastély.*

ROYAL: *Férfiak a 6 életéből.* Premier film az uj amerikai produkcióból.

ROYAL-TEREM: Csütörtöktől: *Chiffon kisasszony férjhez megy.* Premier film. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és 9 órakor.

SELECT: *Luana.* Északi film.

URÁNIA: *A hétfejü sárkány.* Szovjet mesefilm.

AZ ORSZÁG ÉLETE

Bukarest: *Az idén 62 ezer hektáron termelnek cukorrépát*

A kereskedelmi és ipari minisztérium 30 vagon cukrot utalt ki, hogy ebből a mennyiségből biztositsanak a cukorrépatermelők részére 5 kiló cukrot előlegként, amint azt a cukorrépatermelők szervezete és a cukorgyárak között megkötött megállapodás előirja. A szétosztást a cukorgyárakon keresztül már meg is kezdték.

A minisztérium megállapitja, hogy a termelésre előirányzott cukorrépatermőföld 62 ezer hektárnyi terület, amiből ezideig 51 ezer hektárt a termelők már bevetettek, de minden remény megvan arra, hogy a napokban a teljes terület megmüvelését befejezik.

Az erre az évre megállapitott 62 ezer hektárral szemben a tavalyi cukorrépatermelés csak 27 ezer hektárra korlátozódott. Az idei vetésterületek az ország cukorellátását teljes mértékben biztositani fogják.

Marosvásárhely: *Rohamosan haladnak a megrongált Maros-gát helyreállitási munkálatai*

Megirtuk, hogy a marosvásárhelyi vesszőgátra egy tutaj felfutott és a város közüzemeire rendkivül fontos épitményt sulyosan megrongálta. Marosvásárhelyt az a veszély fenyegette, hogy a város esetleg viz és villany nélkül marad.

A város közüzemeinek igazgatósága a gátrombolás hirére azonnal munkába lépett és megfeszitett erővel meginditotta a szükséges munkálatokat. Ugyancsak megértően kapcsolódtak bele ebbe a közérdekü munkába a marosvásárhelyi fuvarosok is, akik a helyreállításhoz szükséges nagymennyiségü rőzse- és kavicsanyag szállitására ingyen jelentkeztek.

A müszaki hivatal tervei szerint a kettészakitott gátrészen elterülő vizbe hatalmas, kövekkel terhelt, acéldróttal összefogott vesszőnyalábokat bocsátanak le és igy zárják el a rombolás következtében keletkezett hatalmas nyilást. A közüzemek vezetőinek véleménye szerint elhárult az a veszély Marosvásárhely felől, hogy megszakad a viz- és az áramszolgáltatás.

Barlad: Nagyszabásu könyvkiállitást nyitottak meg

A város *„Stroe Beloescu"*-ról elnevezett könyvtárában hatalmas könyvkiállitást nyitottak meg. A kiállitás anyaga felöleli a régi román irodalom és nyomdai munka majdnem teljes anyagát és betekintést enged annak fejlődésébe. A kiállitás látogatói figyelemmel kisérhetik a román müvészeti és irodalmi élet kifejlődését egészen napjainkig. A nagy rendszeretettel csoportositott, értékes anyag sok olyan idegen vonatkozásu ritkaságot mutat be, melyek a román—magyar kulturális kapcsolatokat kutatók számára komoly utasitást adnak.

A kiállitás ünnepélyes megnyitásán több ismert román költő és iró vett részt, akik rámutattak arra, hogy csak a demokrácia biztosithatja a széles népi tömegek kulturális felemelkedését.

Nagyvárad: Félezer személyt befogadó népfürdő épül

Rövidesen befejeződik Nagyvárad egyik legfontosabb középitkezése, a Báthori-utcai, félezer embert befogadó modern népfürdő. A város vezetősége az egyik bombasujtott és félig leégett városi ingatlan helyére épitteti a modern népfürdőt és — egyelőre — öt munkáslakást is, amelyek egy-két szobából állanak.

Az épitkezés annyira előrehaladott állapotban van, hogy most csak az asztalos- és villanyszerelési munkálatok vannak hátra, akkor az egészséges munkáslakásokba beköltözhetnek a lakásnélküli városi és közüzemi alkalmazottak.

Rövidesen a népfürdő is megnyilik, mint a város egyik fontos közegészségügyi intézménye.

Arad: *A Szaktanács fokozott harcot indit a reakció letörésére*

Május 18-án Emilian Anghelescu képviselő, az Országos Szaktanács végrehajtóbizottságának tagja részvételével az aradi Szaktanács teljes ülést tartott, amelynek egyik főpontja a reakció ITA-gyári provokációjának tisztázása volt.

A Szaktanács megállapitotta, hogy éppen a legsulyosabb terheket viselő munkások léptek fel öntudatosan a romboló reakciós huligán bandákkal szemben és ezek bármely pillanatban készek a munkás-szervezetek védelmére sietni. A továbbjakban szó került a Szaktanács vezetőinek magatartásáról is és megállapitották, hogy az öntudatos munkástömegek az ASTRA, CFR, IDAGRARA és más gyárakban az ITA-gyári provokáció idején csak a Szaktanács vezetőinek utasitásait várták és a vezetők sulyos kötelességmulasztást követtek el, amikor nem álltak a munkások élére, hogy a bünös reakciós provokálást még a csirájában felszámolják. Ezzel a vezetők bebizonyitották alkalmatlanságukat.

A Szaktanács ülése uj vezetőséget választott és az uj vezetőség nevében Mitorca alelnök kötelezettséget vállalt, hogy a Szaktanács a megye még erősebb demokratikus vára lesz és sokkal határozottabban fogják folytatni a reakció felszámolását, hogy egyszer és mindenkorra elejét vegye minden provokációnak.

Emilian Anghelescu az Országos Szaktanács nevében rámutatott arra, hogy csak a határozott, bátor, meg nem alkuvó kiállás biztosithatja a demokráciát és a dolgozók jobb jövőjét.

GOVORA
PALACE ÉS BALNEARA SZÁLLODÁK
FÜRDŐK, INHALALÁSOK, BEGÖZÖLÉSEK, STB.
Junius 1-én nyitva van.
A SZÁLLODÁKBAN JUNIUS HÓBAN 50% KEDVEZMÉNY
Érdeklődni:
SOC. GOVORA-CALIMANESTI
BUKAREST,
STIRBEI VODA-UTCA 129.
Telefon 3-59-67.

A Székelyföldön, ahol jelentős állami segitségre van szükség, hogy megindulhasson az Udvarhely—Csik közötti vasutépités és a komoly iparositás

Az ORAP vezetője Udvarhelyen is panamázik
Miért nem tudták a timárok megvenni a bőrgyárat?

— KIKÜLDÖTT MUNKATÁRSUNK RIPORTSOROZATA —

SZÉKELYUDVARHELY. — A harsány vonatfüttyök és gyári kürtök vidám dudálása még nem veri fel az alvó csendet. A legendákat őrző kopasz homloku Sudvár is várakozik, hogy a megindulló munka hősi époszait visszhangozza az eljövendő századoknak.

Csupa csend és vajudás itt az élet. Készülődés és feszült várakozás. Ember és föld figyeli lélegzetvisszafojva a külső és belső jeleket, amelyek mozdulatlanságukból kimozditják.

És a biztató jelek már fel-felpárázslanak, de az adott körülmények között a csöndes bizakodás csak akkor válhatik akadályokat alsöprő épitő akarattá, ha segitség jön ide, mert a lerongyolódott, kizsorázott, háboruban kifosztott Székelyföld önmaga egyedül nem képes a változott idők hatalmas feladatainak elvégzésére. Apró kis gazdasági foldozások, toldozások itt nem segitenek. A pillanatnyi akciók, amiket a helyi demokratikus pártok és szervezetek sugalmaznak és inditanak, nem oldják, nem oldhatják meg a Székelyföld sulyos gazdasági helyzetét.

A Székelyföld komoly segitséget vár, hogy komoly munka indulhasson. Ember és föld busán fogja visszafizetni az országnak. Mindannyiunk javára.

Festékbányák, fa, vasére, máréfalvi szén és lövétei só

Valósággal csábit ez a föld. Nemcsak a vadregényes fenyvesek havasok oldalában, a zugó vadvizek partjain épült borvizfürdők sokaságban — amelyek a világ legkülönb fürdővidékévé tehetnék ezt az országrészt —, a zuhogó borvizek és forrásiszapok, gyógyszapok és festői tavak, tengerszemek, vagy a Hargita vulkanikus szikája. *Hivnak a legkülönbözőbb szerkezetu festékbányák, erdők épületnek és butornak való fái, a fűtő földgáz, a szentkeresztbányai vaséro, máréfalvi szén, lövétei só s talán az udvarhelyi petróleum,* hogy csak az udvarhelyieket emlitsük.

Kisért az a veszedelem, hogy behunyjuk a szemünket és ideálisnak látjuk a jövőt, amelynek képeit demokráciánk országépitő munkaterve, a DPB alapokmánya és ennek keretében sajátos nemzetiségi javaslataink rajzoltak elénk. Ott, ahol most a segesvári vicinális kávédarálója pöfögve döcög be az udvarhelyi végállomásra, hatalmas állomásépület terpeszkedik jási rakodókkal. És a vasut nem csatlakozik be a Solymosi-utca végén, hanem felkanyarodik Fenyéd és Zetelaka felé a Zsigmondtelep bányába, ahol büszke butorgyárak ontják az ország minden részébe a havasok fáiból készült izléses butorokat. De a mozdony hatalmas zakatolással nagyot kanyarodik ipartelepek és festékbányák között, hátrahagyva a Küküllő forrásvidékét, hogy a máréfalvi szenet szállitsa a Homoród völgyén felfelé. Oláhfalu—Szentkeresztbánya vérpirosan izzó vasszalagba. Éles füttyök jelzik itt-ott a szalagutakat, amelyek átvágják a Hargitát Csikszereda felé és mindenütt iparvágányok torkolnak a csövonalba. És ez a föld, amely szigetelten áll a világtól, az ország többi részeitől, boldogan s munka lüktető ütemével hirdeti a békés épités diadalát".

Néma bőrgyár és ORAP-panama

Legendák és komor balladák is most a munka hősi époszára vár ez a vidék. Nehéz körülmények között, országunk, kormányunk sulyos gazdasági harcai közepette is jelentős tőkesegitséget kell adni a Székelyföldnek és a költségvetés vasutfejlesztési tételéből juttatni kell ide is, hogy legalább még ebben az évben megindulhasson Udvarhely—Csik közötti vasutépités. Hogyha kinyitjuk a szemünket, *az álomképeket kell elvegye el az elomlott Zete vára mögötti rengeteg, hanem váljon élő valósággá, népünk és demokráciánk erejévé.*

Erősen hisszük, mert akarjuk, hogy ez mind megvalósul. Hiszen lehet-e az, hogy amikor a természeti kincsekben bővelkedő Székelyföld jól el tudná tartani 600 ezer főnyi lakóját, fiai kénytelenek messzi városokba özönleni szolgának és szolgálónak mások piszkát takaritani? *Lehet-e az, hogy ujra és ujra rajok induljanak vándorbottal a kezükben, mert a föld nem ad elég kenyeret?* Persze ezt a kényszerhelyzetet kihasználja az áruló magyar reakció is, amikor kivándorlásra buzditja a nélkülözőket. *De amig kiméletlenül harcolunk a reakciós sugás-bugás és alávaló propaganda ellen, munkaalkalmat is kell teremtsünk az elszéledés megakadályozására.*

Ha a gazdasági foldozgatás nem is ad egyetemes segitséget, a meglévő lehetőségeket nem szabadna kihasználatlanul hagyni. Itt van mindjárt a székelyudvarhelyi bőrgyár esete. Évek óta áll a gyár, pedig még a megcsappant marhaállomány mellett is el lehetne látni feldolgozandó bőrrel. A gyárépület ép, a gépek is megvannak, csak porosodnak. A helyi timárok gondoltak is a gyári termelés megindítására s a gyár tulajdonosának felajánlották, hogy megvásárolják. Dr. *Jodál* Gábor azonban nem volt hajlandó eladni a gyárat nekik, de időközben mégis megegyezett valami bacaui céggel és *amit a helyi timárok nem tudtak megszerezni, megszerezte más.*

Pedig a timárok valóban kényszerhelyzetben voltak. Anyagkiutalást nem kaptak, nyers bőrt nem vásárolhattak és egyik napról a másikra be kellett volna csukniok műhelyeiket. A bőröket az ORAP helyi kirendeltsége szedi össze a megyében és itteni vezetője, *Neagu* ur, ugy látszik megirigyelte főnökei milliárdos panamáit s hogy ő se maradjon ki az „üzletből", gondoskodott jövedelme pótlásáról. A timároknak valamiből csak élni kellett s hogy mégis dolgozhassanak, az ORAP-vezető ittott szemethunyt. Természetesen nem ingyen. *Amiért megengedte, hogy a timárok nyersbőrhöz jussanak, havi fizetést kért a timároktól.* Egyideig ment is a dolog, de az orapos urnak megnőtt az étvágya és zsarolni kezdte a mestereket. *A timárok megsokalták a dolgot és feljelentették az ügyészségen.* Az ügy folyik és eredményét az egész megye igen élénken figyeli.

Hogy az ujjáépitést itt is megkezdhessük, a korrupciót és a szabotálást innen is számüzni kell. Csak nélkülük lehet valósággá minden épitő szándék.

TAMÁS GÁSPÁR

Május 28-án kezdik a szegek gyüjtését a magyar iskolák

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség helyi szervezetének székházában kedden este lezajlott az első értekezlet a Petőfi-alapra rendezendő szeggyüjtés ügyében. Az értekezleten Kolozsvár magyar elemi és középiskoláinak igazgatói jelentek meg s az iskolák és szervezetek utján való gyüjtésre tettek javaslatot.

Az értekezlet elhatározta, hogy Kolozsváron május 28—31. között szeggyüjtő napok lesznek s e napokon minden iskolásgyermek elhozza az iskolába családjának és környezetének fejenkint három szegből álló adományát. A gyüjtésből az állami és felekezeti iskolák egyaránt kiveszik részüket és a begyült szegmennyiséget beszállitják a MNSz Farkas-utcai székházába. Tekintve, hogy a legtöbb házban van magyar iskolásgyermek, a magyar lakosság tulnyomó része az iskolai gyüjtések révén eljuttathatja adományát a nemes célra.

Az értekezlet ugy határozott, hogy külön felhivással fordul az iparosokhoz és kereskedőkhöz, valamint az üzemek és vállalatok alkalmazottaihoz és munkásaihoz is, hogy az iskolákhoz hasonló módon szintén szervezeti uton oldják meg a szeggyüjtést.

Szeptemberre tervezik a nagyváradi magyar—román vásárt

NAGYVÁRAD. — A napokban alakult meg a magyar—román vásárt előkészitő bizottság, amelyben a MNSz, a város és a Kereskedelmi és Iparkamara két-két, a demokratikus pártok egy-egy delegátussal vesznek részt. A vásár megtartását szeptemberben tervezik. A bizottság két tagja Bukarestbe utazott, hogy a vásár pontos időpontját megállapitsa s más fontos hivatalos eljárások módozatait megtárgyalja.

A vásár helyéül a bizottság a nagyváradi Rhédey-kertet tüzte ki, amely befogadóképességénél és fekvésénél fogva is kiválóan alkalmas erre a célra.

Elbocsátják állásukból az antidemokratikus, kötelességmulasztó és korrupt elemeket

BUKAREST. — A köztisztviselői szakszervezetnek az igazságügyminisztériumban megtartott gyülésén szóvátették a költségvetési törvény 55. szakasza értelmében az 1947—48. évben elbocsátandó tisztviselők kérdését. Ezzel kapcsolatban a köztisztviselők szakszervezete igen fontos határozatot hozott. Kimondja, hogy többek között elsősorban az antidemokratikus elemeket kell elbocsátani az állami szolgálatból, továbbá azokat, akik kötelességüket nem végzik el rendesen, vagy a hivatalukat saját céljaiknak igyekeznek felhasználni, valamint a korrupt elemeket, végül azokat, akiknek vagyonuk vagy más megélhetési lehetőségük is van.

A szakszervezet nagygyülése kimondotta, hogy teljes erejével kivánja támogatni a kormánynak az államgépezet megtisztitására irányuló munkáját.

Az ellátószerveknek a régi áron jár a megrendelt áru, ha előleget fizettek

BUKAREST. — Illetékes gazdasági szerveket foglalkoztat az a kérdés, hogy mi történjék azokkal az árurendelésekkel, amelyeket az ellátószervek részére még az uj árak megállapitása előtt tettek és még nem szállitottak le.

Egységes megállapitás szerint ezeket az árukat az ellátószervek részére soronkivül az illető kereskedelmi és ipari vállalatok leszállitják. Az árak azonban már az uj árak lesznek és az alkalmazottak a jelenlegi árakat fogják kifizetni.

Mindazok a kereskedelmi vállalatok azonban, amelyek az ellátószervek részére megrendelt árukért előleget fogadtak el az uj árak megállapitása előtt, azok a régi árak szerint kötelesek a rendelt árukat leszállitani.

A jasi gyilkosok után letartóztatták a targul-sculini tömegmészárlás tetteseit is

IASI. — a jasi mészárlások ügyében lefolytatott vizsgálat során kihallgatták *Captaru* ezredest, Jasi megye volt mogyefőnökét, akit nemrég tartóztattak le. A vizsgálat sarán hosszan és részletesen kikérdezték arról a szerepéről, amelyet a mészárlás körül játszott és azokról a körülményekről, amelyeket az ugynevezett „szellem-vonat" körüli kegyetlenségekről tudott.

Ugyancsak kihallgatták azokat a vádlottakat, akiket a targul-sculini zsidóság lemészárlásával vádolnak. Ugyanis tehergépkocsikban tömegesen szállitották az itteni zsidóságot az ugynevezett Rosnovanu-sziklához, ahol lemészárolták őket. A mészárlás résztvevői ellen letartóztatási parancsot bocsátottak ki, igy többek között: *Bruneza* százados, *Jean* Ion őrmester, *Vultur* tizedes, *Alexandrescu, Moraru* Gheorghe, *Epure* Ion, valamint *Radulescu* Mircea, *Constantin* Ion, *Cucureanu* Gheorghe és *Ciobanu* szakaszvezetők ellen.

Kolozsvár faellátásáról tárgyalt a város vezetősége

KOLOZSVÁR. — A város vezetősége a napokban fontos közellátási kérdéssel foglalkozott. Az értekezlet tárgya Kolozsvár faszükségletének beszerzési lehetősége volt. A polgármester nagyszámu szakértőt hivott egybe annak megállapitására, hogy a városnak mennyi fára lenne szüksége és hogy ezt a szükséges mennyiséget honnan lehetne beszerezni. A polgármester bejelentette, hogy Kolozsvár részére lehetséges volna 5 milliárd lejes kormánykölcsönt szerezni, amelyet favásárlásra használnának fel.

A résztvevő fakitermelők kijelentették, hogy a jelen pillanatban kevés kitermelt famennyiség áll rendelkezésre, amely nem lenne elégséges arra, hogy Kolozsvár lakosságának téli faszükségletét fedezze. A kitermelés egyik akadálya a tőkehiány. A megyei közellátási hivatal vezetősége a napokban még szélesebbkörü értekezletet hiv össze, ahol ugyancsak ezt a kérdést fogják letárgyalni.

Tudomásunk szerint a város vezetősége a mult évben is idejében hozzáfogott a faszükséglet beszerzéséhez, mégis Kolozsvár az elmult télen fütőanyag hiánya miatt szükséget szenvedett. Akkor, amikor örömmel üdvözöljük a polgármester kezdeményezését, reméljük, hogy a mult bőséges tapasztalatai alapján az idén sikeresebben fogják megoldani Kolozsvár faellátását. Felhivtuk már többször és most is figyelmébe ajánljuk a város vezetőségének, hogy a CFR vezérigazgatósága közintézmények és közületek részére augusztus 30-ig tud szállitásra vasuti kocsit kellő mennyiségben rendelkezésre bocsátani.

Hadifoglyok érkeznek... és jönnek a többiek is

Fáradtan alszik Kolozsvár. Korom üli meg az éjszakai levegőt. Keleten egy világosszürke csik emelkedik a hegyek fölé. A Kerekdomb felől kakasszó hallszik...

Egy tolató mozdony okádja magából a fekete füstöt: rendezik a pályaudvart. A vonatra váró utasok a pénztárcsarnokba huzódtak a hajnali hideg elől. A távolból vonatfütty kuszik felénk, majd a jelzőharang kongat. Megelevenedik a perron. Izgatott, utazni készülő emberek kiabálnak, sietve helyezik el csomagjaikat a harmadik vágány mentén. Messziről két izzó pont tünik fel, a közeledő vonat lámpái. Néhány pillanat — a két fényes pont egyre nő — és a vonat itt dübörög előttünk. Megáll.

Bábeli hangzavar keletkezik. Az utasok megrohanják a kocsikat, a leszállni akarók hangosan kiabálva kérnek maguk és csomagjaik részére utat.

A harmadik kocsi lépcsőjén egy férfi áll. Szürke orosz katonaköpeny van a hátára vetve, fején magyar katonasapka. Leszáll a lépcsőről, néhányszor elsétál a kocsi előtt, majd megáll és a kocsi oldalán a felfüggesztett táblát nézi. „Hadifoglyok részére"... Ujra megfordul, zsebeiben kutat, majd felénk indul.

— Nincs egy cigarettájuk? — kérdi.

Megkináljuk dohánnyal. Miközben szodor, odavetjük a kérdést:

— Hadifogoly?

— Csak voltam.

— Hol?

— Moszkva mellett. Négy évig.

— Dolgozott?

— Igen. Eleinte bányában, később, amikor megtudták, hogy porcelánfestő vagyok, Moszkvába kerültem egy porcelángyárba.

— Milyenek a munkakörülmények ott kint?

— Otthon a herendi gyárban dolgoztam. Ott is a minőségi munka volt a fontos, de kint — fejével a Szovjetunió felé int — különös sulyt helyeznek a minőségre. A mennyiséget a korszerü felszerelés biztositja. A bányához nem sokat értek, nem tudom megitélni, hogy mi ott a korszerü, de a kerámiában igen. Mig itthon bizony még léteznek korongozók, akik lábbal hajtják a formázó asztalt, kint mindez gépi erővel történik. A festőműhelyben futószalag vitte a kész agyagot a zománcozókhoz. A Szovjetunióban gyártott minőség elsőrendü. Hiszem, hogy hamarosan megismeri a világ a szovjet porcelánt, ami mindenben vetekszik a hires bécsi és meisseni áruval.

— Mint hadifogoly kapott fizetést?

— Ugyanolyan elbirálásban volt részem, mint a többi munkásnak. A fizetésem is annyi volt, mint az övék, néha még többet is kaptam. Többtermelési munkaverseny folyik kint, aki tulhaladja a megállapitott termelési alapmennyiséget, amit nem nehéz tulhaladni, a végzett teljesitmény arányában jutalmat kap.

— Lakás, étkezés? — kérdezzük.

— Táborban laktam. Onnan jártam be dolgozni. Naponta kétszer 15 kilométeres utat tettem meg földalattin a gyárba és vissza. Minden felügyelet nélkül. Reggel és este a táborban kaptam étkezést, délben az üzem kantinjában ebédeltem. Bőséges kosztot kaptunk, kiadósat.

— Hányan jöttek most haza?

— Lehetünk a kocsiban vagy hatvanan. Magyarok, osztrákok. Voltak erdélyiek is, de azok már lemaradtak. Ők már otthon vannak.

— Hová való?

— Herendi.

— A többi hadifoglyok mit csinálnak?

— Jól vannak. Dolgoznak különböző üzemeknél. Hamarosan mind hazajönnek.

— Milyen Moszkva?

— Hatalmas terek, gyönyörü parkok, pazar épületek. Óriási üzemek. Minden tizedik ház iskola. Azonkivül torony, torony és torony mindenütt. Mint meganyi kecses herendi váza...

Lassu nyögéssel indul tovább a vonat. A herendi volt hadifogoly bucsuzni is elfelejt, szalad a mozgásban lévő kocsi után.

Felugrik a lépcsőre. Az ajtóban megáll és visszafordul.

— Pünkösdre otthon leszek! — kiáltja. — Jönnek a többiek is!

SZÉKELY GYÖRGY

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári gyülésnaptára

Csütörtökön, május 22-én nagygyülést tartanak:

III/2. kerület a Papp-utcai elemi népiskolában 7 órai kezdettel. Dr. Becsky Irén: „Miért vagyunk idegesek?" cimen tart előadást. Politikai beszámolót tart Székely János.

IV/1. kerület a Deportáltak-uti református elemi népiskolában fél 7 órai kezdettel.

IV/2. kerület a hidelvei református egyházközség nagytermében, ahol a „Világosság" munkatársai közül Tamás Gáspár külés belpolitikai beszámolót tart, Nagy Elek humoros irásából Székely György pedig novellát olvas fel.

A MNSz vezetősége felhivja a kerületek magyar lakosait, hogy a nagygyüléseken minél nagyobb számban jelenjenek meg.

SPORTÉLET

Az Universitatea vasárnap a temesvári Politechnica ellen játszik

KOLOZSVÁR. — A Demokrata Diák Szövetség tegnap esti ülésén összeállította a május 25-én kezdődő főiskolai sporthét müsorát. Vasárnap délután 5 órakor a városi sporttelepen Universitatea (Kolozsvár)—Universitatea (Bukarest) kosárlabda mérkőzés lesz. Délután 6 órakor a kolozsvári Universitatea labdarugó csapata a főiskolai bajnokságok elődöntőjében a temesvári Politechnica ellen játszik. A két csapat hétfőn barátságos mérkőzést játszott egymással Temesváron, amely 2:2 (2:1) arányban eldöntetlenül végződött.

Május 27-én, kedden délután 1 órakor az egyetemi stadionban az atlétikai versenyekkel folytatódnak a küzdelmek, amelyen a Politechnica, BEAC, a kolozsvári és a bukaresti Universitatea atlétái vesznek részt. A városi sporttelepen kedden délután 6 órakor a vasárnapi Universitatea—Politechnica győztese a BEAC ellen játszik döntő mérkőzést.

A BEAC vizilabda csapata kedden délelőtt 11 órakor az egyetemi stadion uszómedencéjében az Universitatea ellen bemutató mérkőzést játszik. Kedden délelőtt fél 11 órakor a kolozsvári Universitatea a bukaresti Universitatea ellen játszik kézilabda bemutató mérkőzést, ugyancsak az egyetemi stadionban.

Az FC Austria csak május 29-én jön Kolozsvárra

KOLOZSVÁR. — A Vasas vezetősége, mint ismeretes, megállapodott az FC Austria csapatával, hogy szombaton Kolozsváron játszik. A bécsi csapat tegnap távbeszélőn jelentette a Vasas vezetőségének, hogy játékosai részére nagyon fárasztó lenne első bukaresti mérkőzése után Kolozsvárra utazni és onnan ujra vissza a fővárosba, ahol a Ciocanul ellen van vasárnapra lekötött mérkőzése. Arra kérte a kolozsvári munkáscsapatot, hogy a Bukarestben lejátszott mérkőzései után május 29-én játszhasson Kolozsváron a Vasas ellen. Az Austria kérésének a Vasas vezetősége eleget tett.

A marosvásárhelyi Dermagant vasárnap a Juventus csapatával játszik

BUKAREST. — A román—albán Balkán Kupa mérkőzés napján, az NB. I.-ben vasárnap csak egy mérkőzés kerül lejátszásra Marosvásárhelyen, a Dermagant—Juventus mérkőzés.

A Victoria ma délután a marosujvári Solvay ellen játszik

KOLOZSVÁR. — Az NB. II. küzdelmei során a mai ünnepnapon több elmaradt mérkőzést játszanak le. Kolozsváron délután fél 6 órakor a városi sporttelepen a Victoria a marosujvári Solvay ellen játszik. A Victoria csapata, amely a kiesési zónában van, lelkesen készül erre a mérkőzésre, mert esetleges győzelmével sokat javithat a helyzetén. A Victoria—Solvay mérkőzés előtt fél 4 órakor a Haggibbor vegyes csapata a Légelhárító ezred labdarugó csapatával játszik.

A vasárnap kezdődő főiskolai sporthétre való tekintettel a Victoria vezetősége táviratilag kérte a Román Labdarugó Szövetségtől a marosvásárhelyi CFR ellen kitüzött bajnoki mérkőzésének az elhalasztását.

„Vallásos" meggyőződésből

Emberhust ettek a japán tisztek

TOKIÓ. — Az Egyesült Államok japán ügyekkel foglalkozó katonai bizottsága rendkivül érdekes adatokat szerzett be arra vonatkozólag, hogy a fasiszta japán hadseregben bevett szokás volt az emberhus fogyasztás. A bizottság Guan szigetén megállapitotta, hogy a japán tisztek vallásos meggyőződésből és nem élelemhiány miatt ettek emberhust. Matebo Suejo japán őrnagy kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy az a hite, hogy megevett embertársát túléli (ami bizonyos!), többször emberevésre csábitotta.

Matebo őrnagy 1945-ben Bonin szigetén teljesitett szolgálatot, amit elvágtak az amerikajak a külvilágtól és igy nem juthattak friss hushoz. A sziget parancsnoka rendeletet adott ki, hogy a fogoly amerikai repülőket végezzék ki. Az őrnagy zászlóalja volt kirendelve a kivégzésekhez és Matebo őrnagy kivágatta a kivégzett amerikai katonák máját, amit szakácsával elkészittetett.

Egyébként az őrnagy beismerte, hogy a kivégzett amerikai katonák testrészeit a tisztiétkezdék rendszeresen felhasználták az étkezés céljaira.

Az amerikai bizottság jelentése kiemeli, hogy az emberhust fogyasztó japán tisztek felsőiskolákat végeztek és igy még az sem szolgálhat mentségükre, hogy alacsony kulturájuknál fogva vetemedtek a kannibálizmusra.

A háboru kezdetén, amikor még azt remélték, hogy győzelmük biztos, kimondhatatlan kegyetlenséggel bántak a kezükbe került hadifoglyokkal és csak később, amikor már a vereséggel is számolniok kellett, tértek át a némileg emberségesebb magatartásra.

Eltávolitják a tulnépesedett városokból mindazokat, akik nem dolgoznak

KOLOZSVÁR. — Megirtuk, hogy a belügyminisztérium rendelete értelmében két éven keresztül tilos a tulnépesedett városokban ujabb lakók letelepedése. Mint ismertettük, a rendelet bizonyos kivételeket tesz azok érdekében, akik hivataluknál fogva vagy a munka és termelés érdekében kényszerülve vannak más városba költözni.

Ezzel szemben a rendeletben érintett városokat kötelesek elhagyni a fegyelmi uton elbocsátott köztisztviselők, azok a magántisztviselők, akiknek nincsen állásuk és azok a háztartási alkalmazottak is, akik nincsenek munkában. Továbbá ugyancsak eltávolitják azokat az egyéneket is, akikre lopás vagy más bünselekményt bizonyitották rá. A letelepedési engedélyt a rendőrkvesztor adja ki.

A rendelet betartását a hatóságok szigoruan ellenőrizni fogják és azokat, akik nem tudják igazolni jogos tartózkodásukat, biróság elé állitják.

Haggibbor—CFR C-liga rangadó mérkőzés lesz szombaton délután a városi sporttelepen

KOLOZSVÁR. — A C-liga küzdelmei lassankint a befejezéshez közelednek. A városi sporttelepen szombat délután fél 6 órakor kerül lejátszásra a Haggibbor—CFR rangadó mérkőzés. Besztercén a CSSB vasárnap a Sonametan ellen játszik. A bajnokság állása a C-liga hetedik csoportjában a következő:

1. CFR	13	12	0	1	42:4	24
2. Haggibbor	14	9	1	3	32:13	21
3. Sparta	15	9	1	5	33:26	19
4. Sonametan	14	8	1	5	30:22	17
5. Cimentu	13	7	2	4	19:17	16
6. Rutextil	13	5	0	8	27:33	10
7. Unirea	14	4	2	8	21:24	10
8. CSSP	14	2	4	8	12:21	8

SPORTHIRADÓ

KOLOZSVÁR—NAGYVÁRAD legjobb motorversenyzői vasárnap délelőtt fél 12 órakor versenyt rendeznek a Feleki hegytetőn. A nagyváradi versenyzők vasárnap délelőtt fél 11 órakor érkeznek Kolozsvárra a vármegyeháza elé, ahol a kolozsvári motorkerékpárosok ünnepélyesen fogadják. A kolozsvári Moto-Club vezetősége a vasárnapi versennyel kapcsolatban péntek este 8 órakor az ÖSP helyiségében értekezletet tart, amelyre az összes tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A VASAS labdarugó csapata a csütörtöki ünnepnapon Szamosujváron játszik a Spárta ellen barátságos mérkőzést.

A DERMATA labdarugó csapata ma délután Aranyosgyéresen játszik a Sodronyipar ellen az NB. II. küzdelmei során.

A FERMETA vasárnap Désen játszott, ahol 2:1 (1:1) arányban győzött a CFR ellen Kiss és Szabó góljaival. A vasutas csapat részéről Buzás volt eredményes.

DR. BIRÓ LAJOS rudugró bajnok, a BEAC atlétikai szakosztályának elnöke már megkezdte az edzéseket csapatával az országos főiskolai bajnokságokra, amelyet Kolozsváron rendeznek meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Cluj / Central University Library Cluj

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jeligés leveleknél 5000 lej pótdij fizetendő. Szöveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyilttér szavankint 10.000 lej.

ADAS-VETEL

VARRÓGÉPEKET, kötőgépeket, kerékpárokat, alkatrészeket, tüket a legbecsületesebb napi áron vesz és ad el Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 3694

KIMONDOTTAN nagy termetre jókarban lévő öltöny, egy fehér köpeny és egy sportkocsi sürgősen eladó. „Beged", Horea-ut 58 szám. 4055

IRÓGÉP irodai, Sabek bélyegalbumok eladók. Bende, Szentegyház-utca 30. 4690

PRAGAZ tartályt keresek megvételre. Malom-utca 32. I. emelet. 4164

ÜZEMKÉPES, Skoda gyártmányu személygépkocsi eladó. Érdeklődni Árpád-ut 26 alatt. 4125

FEHÉR és fekete márványlapokat, régi márvány vagy gránit sirköveket veszek. Széchenyi-tér és Kádár-utca sarok. Sirkőraktár. 4164

EGY 5 méteres szobához kifaragott szép front kőpárkány kővel együtt jutányos áron eladó. Vulkán-utca 43.

EGY gyönyörü szép női kerékpár eladó Weisz gépkereskedőnél, Horea-ut 82. 4123

85 LITERES gyári rézüst katlannal eladó. Csertörő-utca 38. 4127

PING-PONG asztalt és felszerelést keresek. Cim a kiadóban. 4134

JÓ állapotban lévő pianinót bérbe, esetleg megvételre keresek. Cim a kiadóban. 4131

10.000 drb uj sörösdugó eladó.

Cim: **Péterffy Áron Szamosujvár**

FÉRFI kerékpár, erős acélvázzal, jó gumikkal eladó, vagy élelemmel elcserélném. Thällmann-utca 5, földszint 2. Budai Nagy Antal-utcai kaszárnyánál. 4144

GYERMEK sportkocsi eladó. Kiss-utca 24. 4143

SZŐNYEG, képek, női nyári ruha eladó. Cim a kiadóban. Gr.

ELADÓ jókarban lévő könnyü oldalkocsi. Tordai-ut 4. 4142

ELADÓ olcsón egy rekamié, toalett tükör, asztal és modern konyhaszekrény. Ragó Béla, Horea-ut 38. 4139

SZÉP diófa irógasztal könyvállvánnyal jutányos áron eladó. „Caritas" gyógyszertár, Széchenyi-tér. 4136

Harisnyakiárusitás

Selyemharisnya:

Fekete	*198.000 lej*
Divatszinü	*298.000 „*
Női zokni	*100.000 „*
Férfi zokni	*130.000 „*
Gyermekzokni	*70.000-től*
Női nadrág	*475.000 lej*

Fötér 4—5, az udvarban.

EGY jókarban lévő női kerékpár eladó. Szappan-utca 2. Ambrusnál. 4133

JÓKARBAN lévő gyermekágy eladó. Bartók-utca 16 szám. 4130

JÓKARBAN lévő fehér mély gyermekkocsi eladó. Krizbai-utca 71. 4155

GÁZREZSÓ, kétkarikás, palackkal eladó. Budai Nagy Antal-utca 99. 4153

KÜLFÖLDI perzsaszőnyegek és kristály eladó. Horea-ut 7, II. emelet balra. 4151

KÉT üzletredőny 260×160 komplett, sürgősen, elfogadható áron eladó. Livezii (Berek)-utca 40. Lengyelnél. 4146

TÉGLA (2000 darab) és egy köbméter kő eladó. Móricz Zsigmond-kollégium Matei Corvin-utca 6. 4141

Női kerékpár békebeli gumikkal **eladó.**

Bálint, Horea-ut 34.

ELADÓ háromnegyedes fiu-bicikli uj állapotban. Kossuth Lajos-utca 5, házfelügyelőnél. 4137

MÉLY gyermekkocsi eladó. Petőfi-utca 9. 4156

RÁDIÓ, ultramodern, kitünő állapotban olcsón eladó. Forduló-utca 2. 4148

VIZVEZETÉK, gáz és központi fütési szerelvényeket vesz és elad Katona, Árpád-ut 13. 4145

ÁLLÁST KAPHAT

MEGBIZHATÓ, egyedülálló főző mindenest felveszek. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 4123

INGATLAN-LAKÁS

FÖLDSZINTI 8×6 méteres, központban lévő, különbejáratu butorozatlan szobát elcserélném két szobával. Szentegyház-utca 36. Értekezni délelőtt 8—10-ig (iskola). 4140

BUTOROZOTT szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Érdeklődő cimét „Központban" jeligére a kiadóba kérem. 4129

TREFORT-utca 6 alatt szoba, konyha 150 millió lejért eladó. Érdeklődni Kinizsi-utca 3, délután 4—5 óráig. Ügynökök mellőzve. 4135

SÜRGŐSEN eladók családi házak, villák és parcellák. „Doina" ingatlanforgalmi iroda, Bethlen-utca 15/a szám. 4162

KÜLÖNFÉLE

ELCSERÉLNÉM Telefunken rádiómat egy százas motorkerékpárral. Szamos-közi-utca 19. 4154

TELJES ellátásba veszek két középiskolás diákot 1947—48-as tanévre, természetbeni fizetés ellenében. Cim a kiadóban. 4686

ÁTADÓ gyógyszertárnak rendkivül alkalmas üzlet. Cim a kiadóban. 4117

FIGYELEM! Megnyilik 21-én a „Vig özvegy" vendéglő. Jó vezetés, kitünő zene, jó konyha. Szamospart 3 szám. 4128

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegbélyeget legmagasabb áron veszek. Erős Dávid Ferenc-utca 12. F.

ÖSSZKOMFORTOS lakást keresek. Minden költséget megfizetek. Ajánlatokat „Lakás" jeligére a kiadóba. Gr.

Házvételek, házeladások.

Alkalmi vételek a **„DOMUS"** ingatlanforgalmi irodában.

Sürgősen eladó házak, telkek, villák.

Elő-utcában ház 4 üzlettel, szép nagy udvarral, kerttel, 3 lakrésszel 1.500.000.000. Öröklakás, 2 szoba komfort, családi házak a város minden részében. Eladó házakat keresek ügyfeleim megbizásából.

Mária királyné-utca 24, udvarban

Julius — augusztus hónapokra

kertes házban 2 butorozott szoba, fürdőszobás lakást, konyhahasználattal keresek.

Cimeket „Jól fizetek" jeligére a kiadóba kérek.

Megbizásból eladó modern mély gyerekkocsi 10,000 000, 12 személyes damaszt abrosz 4.000.000, női tavaszi kabát 2 millió 500.000 Compour-záras fényképezőgép 1.500.000 lejért. Érdeklődni:

„DOMUS"

közvetitő ingatlanforgalmi irodában

Mária királyné-utca 24 szám alatt,

udvarban.

T. A. R. S.

TRANSPORTURI AERIENE ROMANO SOVIETICE

1947 május 20-tól (kedd) ujra megkezdte légi közlekedését BUDAPESTTEL a következő menetrend szerint:

KEDDEN és PÉNTEKEN

Indul	*8.*	**BUKAREST**	*Érkezik*	*17.*
Érkezik	*11.*	**BUDAPEST**	*Indul*	*14.*

Minden utasnak jogában van ingyen 20 kg-ig podgyászt magával vinni.

A jegy ára
Bukarest—Budapest 8.882.500 lej.
Budapest—Bukarest 468 forint.

A légi közlekedést Douglas L 2 gépek bonyolitják le.

Jegyekkel és információkkal szolgál:

Agentia T. A. R. S. Bukarest,

Bulevardul Bratianu 16. — Tel. 5-12-24—6-33-46.
Aeroportul Baneasa Tel. 7-27-11.

Az országban: Minden T. A. R. S. irodánál.

Transmisszió tengely

5.70 méter hosszu, háromcsapágyas

eladó.

Cim a kiadóban.

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető jó férj, apa, nagyapa, após és rokon,

id. Szántai János

vasuti nyugdijas

életének 67-ik, boldog házas ágának 41-ik évében május 21-én rövid szenvedés után váratlanul elhunyt.

Temetése május 23-án, pénteken délután 4 órakor lesz a köztemetői kápolnából. **A gyászoló család.**

Minerva Irodalmi és Nyomdai Müntezet Kolozsvár, — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató. — No. 99. Fsoc. jud. Cluj.